

Trøndelag

– Hele Europas lakseeldorado

1. juni – årets fineste dato. På slaget tolv vader spente, neoprenkledd fiskere ut i elvene landet over. Alle drømmer de om laksen, den store laksen, den største laksen – den over 20 kilo.

Tekst: Anne-Lise Aakervik • Foto: Annar Bjørgli, Bjørgli&Bergersen

Trøndelag

Nå følger tre måneder med spenning, fortvilelse og bekymring over lite vann, mye vann, for lite fluer, for kaldt vær, for varmt vær og undringen over: Hvorfor får ikke jeg fisk?

Trøndelag er med sine mange lakseelver et sted hvor alle disse scenene utspiller seg mellom juni og august.

Innerst inne må jeg likevel innrømme at jeg ikke helt har forstått denne fasinasjonen for å stå i elva, time etter time, døgn etter døgn med håp om storfangst. Jeg lærer fort at det nettopp handler om det – ro, tålmodighet og litt flaks skal det vise seg.

Fiske med stil

Første stopp for vårt lille ambulerende fisketeam er elva Orkla og stedet Aunan i Rennebu. Fra Værnes flyplass bruker vi ca to timer på kjøreturen – og passerer tre flotte lakseelver, og sikkert hundrevis av vandrende laks og fiskere som alle søker lykken – på hver sin måte.

Orkladalen er frodig, med tette elvekanter og åpne partier med stryk og svaberg, og øyer midt i elva. Her kommer du tett på naturen. Aunan ligger helt nede ved elva, og er en fiskecamp for deg som ønsker å konsentrere deg fullt og helt om fiske i noen dager. Her har Vegard Heggem, tidligere proffspiller på >>

Rosenborg og Liverpool FC, investert noen av fotballpengene sine. Da han avsluttet karrieren og tok over heimgården i 2003, ville han utnytte lakserettighetene på gården bedre. Og på Aunan er det stil. Det er lakseguider i uniform, utsøkt, lokal mat og drikke. Her er det 5 km elvestrekke og 12 ulike skevald. Potetlageret er elegant bygd om til matsal, peisestue og møterom ved behov.

– Ikke trakk på laksen, det betyr dårlig ske! advarer Heggem på vei inn.

Jeg skvetter, og ser ned. Heldigvis ikke annet enn en lakseformet helle i skifergulvet, som jeg naturligvis ikke trakk på – eller?

Det er flott

Morgenens regntunge himmel har i løpet av formiddagen dratt et annet sted. Vi vil ha regn, men får sol og stille. En fyr i vadere har slått seg ned med avisa og en kald pils på verandaen. Det er att, sier han, og mener: sken biter ikke.

Hvalermannen Ragnar Frigård har gjenoppdaget spenningen med laksefiske.

Laks, så klart. Vegard Heggem serverer gjerne selv fisket til sine fiskende gjester.

Vi vil ha regn, men får sol og stille. En fyr i vadere har slått seg ned med avisa og en kald pils på verandaen.

Ute på plenen demonstrerer skeguide Erik Evavold tohånds uekast. Sammen med svenske Jonatan Sundberg er han guide på Aunan. Guttene studerer ved Forshaga Sports skeakademi i Sverige, og har praksis her. De legger til rette og instruerer uerfarne gjester, og de peiler ut sannsynlige steder hvor sken står.

Nå skal de guide oss i Pollfossen sammen med en kompiggjeng som er her for å ske. Pollen er en idyllisk plass, der svaerberget løper ut i elva langs fossen, før elva gjør en knekk og yter stille videre. En gapahuk på bredden sikrer skerne ly. Svartkjel og bålved er selvfølgelig på plass. Karene skal få ka e når de vil.

Der hølen er stille vader Kjell Larssen ut til livet. Dette er andre dag med tohånds uestang, nå behersker han teknikken, og ønsker storlaksen velkommen.

Det gjør alle sammen, gjerne den største, men smålaksen er selvsagt også bra, ja og sjøørreten er heller ikke å forakte sent i sesongen. I det minste håper de på napp. Men det kan gå lenge, fryktelig lenge. Av og til kan det gå 14 år, får vi høre.

Historien forteller om en gjenganger i elva som hadde sket i 14 – orten – år uten å få sk. Og da snakker vi *seriøst* ske. Men så, plutselig, løsnet det. Hva mannen gjorde, er det ingen som vet, men den sommeren tok han seks stykker. >>

Denne lilla flua ble alt for fristende for laksen. Flaks for oss!

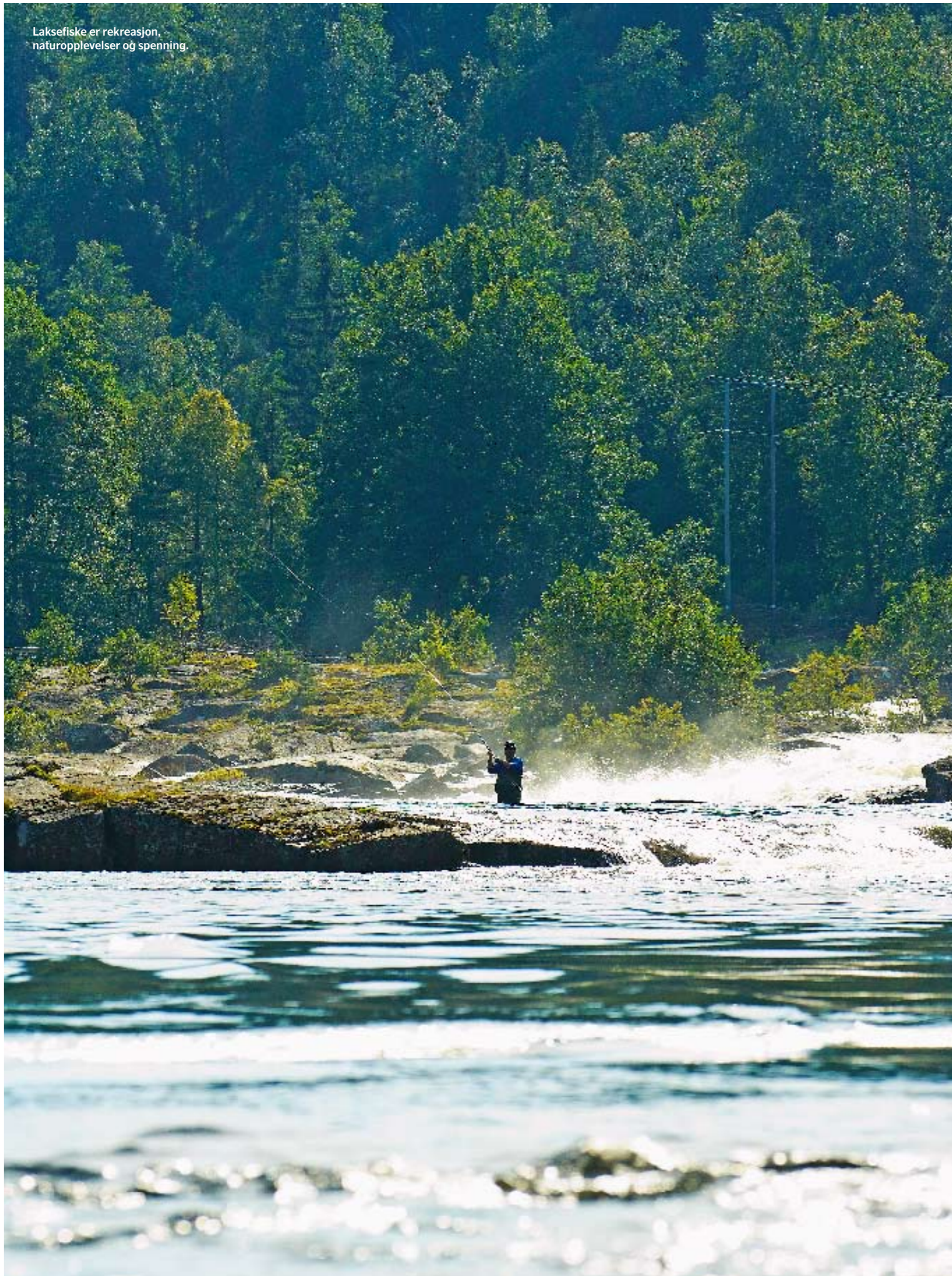

Tidlig morgenstund over Orkla. Under tåkedottene venter fisken.

Kjell Larssen har vadet ut i Pollen, og står i dyp konsentrasjon.

Laksefiske er rekreasjon, naturopplevelser og spenning.

Det er sterke følelser i sving. Samtidig er det rekreasjon for de fleste. Det er elvas klukking, og strykenes brus, det er vindens dans gjennom trærne langs bredden. Fuglenes sang og luktene som farer forbi. Den som har det travelt, lykkes sjelden i laksefiske. Laksefiske er ro, tålmodighet og litt aks.

Big in Korshølen

Det er en time til middag og tiden må utnyttes. Jonatan viser Odd et par triks med stanga, man kan gi seg likevel etter et par kast. Han har mistet troen, men trøster seg med at han var den eneste som hadde fisk på kroken kvelden i forveien. – Men så ble jeg litt for ivrig skjønner du, og den smatt av kroken.

En etter en gir karene i følget seg. Det er middag og ryktene sier at den serveres utendørs ved Korshølen. Og ganske riktig.

Feil mann

Klokka er kvart over seks. Det er kjølig, og tåka har seget ned i dalbunnen og pakket inn elva i bomull. Ikke noe godt skeepvær, sier det. Det gir vi blaen i. Vegard Heggem monterer stanga på bilen, og vi kjører et stykke oppover til Fronahølen.

Heggen drar på seg vadere, og så er han i gang. Rolig gjør han et speykast. Det vil si kun to sveip med snøret før det lander, nesten lydløst på vannet. Bak den steinen pleier det å stå fisk, nikker han. Unntatt i dag, mumler jeg.

Plutselig gir han fra seg et lite rop. Jeg rekker akkurat å se laksen som er oppe og viser seg frem før den forsvinner med et plask. Yes! Det er liv, det er muligheter. Vi har kontakt og spenningen er tilbake. Glemte er frosne tær og valne negler.

Vegard Heggem er roligheten selv. Han kaster og sveiver, sola

Vi passerer tre-otte lakseelver, og sikkert hundrevis av vandrende laks og fiskere som alle søker lykken – på hver sin måte.

Like ved elva er det satt opp langbord. Hvit duk og blafrende kandelabre lyser opp fra grusveien. Hvitvin kommer i glassene, villaks med poteter og agurksalat serveres. Karene langer innpå og snakker fiske.

Det lukter blod

Men kvelden er ennå ung for en med laks i blikket. Lenger opp i elva stier vi bekjentskap med Ragnar Friberg. 67-åringen fra Hvaler har gjenopplaget spenningen ved laksefiske.

– Da jeg bodde i Trondheim på 1960 og 70-tallet sket jeg mye. Senere ble det lite, inntil jeg nylig ble bedt med av en venn for å fiske. Og nå er jeg på nytt ødelagt! gliser han.

– Følelsen når jeg får fisk? Jeg vet ikke jeg, det er frem og tilbake, så kommer tvilen krypende. Klarer jeg dette da? Han leter litt etter ordene. – Man er jo to parter som gifter, konkluderer han. Friberg har vunnet den kampen tre ganger allerede.

– Det er jo naturopplevelser hele veien. Men jeg må si jeg blir sliten av å stå time etter time. Jeg hadde kramper i leggen i hele natt. Likevel, det er ganske så fenomenalt!

Stemmen er opprømt og glad.

– Du, jeg må få vise deg noe! Han bøyer seg ned ved benken og peker. På steinene ser jeg rustrøde flekker med størknet blod. Blod fra en sekskilos Orkla-laks.

Han skal fiske denne kvelden, og morgenen etter, så drar han hjem. Men neste sommer er han på plass igjen – det er han sikker på – for så ødelagt har han blitt.

titter over granskogen på motsatt side, og tre er vannet. Fuglene begynner å synge, og den magiske morgenstemningen er på hell. Nei, nå går vi og spiser frokost. Ja da, vi vet det nok. Fisken kommer ikke på bestilling – og jeg lurte på om jeg likevel trakk det på den skiferhellen med laksebildet på.

Så får vi høre at Ragnar Friberg tok nok en laks i morgentimene, den femte for sesongen, snakk om å satse på feil mann. Det er kanskje på tide å finne en kvinne!

50 år med fiske

– Dærsken. Så du den? Stemmen runger utover vannet. De to kvinnene i robåten øyner et lite håp etter å ha sett storlaksen hoppe. Klokka er halv ni på morgenen. Det er en halv time siden nattfredningen på Moum Gård i Grong ble opphevet. I robåten sitter Ingrid Moum sammen med en venninne. Ingrid har fisket laks siden hun var sju år, og har tatt over 500 stykker i løpet av "karrieren".

– Loggboka mi går fra 1957, sier hun. Den viser at hun som 10-åring tok én på 10 kg, og som 12-åring kapret en sværing på 16,2 kg. Hun fisker fortsatt for å få verdens største laks.

– Ja, er det ikke det som driver en da? hun smiler ertelystent. – I hvertfall over 20 kg, retter hun det til.

Der lordene fisket

Vi har skiftet fylke, elv og stil. Og prøver lykken i Namsen i Nord-Trøndelag, også kalt dronningen blant lakseelvene. Langs denne elva har de engelske lakselordene satt sine spor erte steder. >>

På Moum gård i Grong har engelske lakselorder satt sine spor.

Fremdeles kommer ivrige laksefiskere til Moum gård for å dyrke lidenskapen sin i dronningen av lakselver: Namsen.

